

Sygn. akt I ACa 208/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kaźmierska
Sędziowie:	SA Danuta Jezierska SA Eugeniusz Skotarczak (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Justyna Kotlicka

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 28 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 265/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II tylko o tyle, że zasądzoną w nim kwotę 3.556,21 (trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt sześć i dwadzieścia jeden) złotych obniża do kwoty 2.844,97 (dwa tysiące osiemset czterdzieści cztery i dziewięćdziesiąt siedem) złotych,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 171 (sto siedemdziesiąt jeden) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Danuta Jezierska Wiesława Kaźmierska Eugeniusz Skotarczak

Sygn. Akt I ACa 208/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim wyrokiem z dnia 28 stycznia 2013 roku zasądził od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz M. M. kwotę 83 500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lipca 2011 r. Zasądził od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz M. M. kwotę 3 556,21 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lipca 2011 r. W pozostałej części powództwo oddalił oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W nocy 31 lipca 2010 r. ok. godziny 2 w rejonie skrzyżowania ulicy (...) z ul. (...) w G. W.. doszło do wypadku z udziałem kierującego motocyklem M. M. oraz kierowcą taksówki marki M. B. N.. Powód poruszał się drogą z pierwszeństwem przejazdu z prędkością 70 – 80 km/h, w miejscu tym z uwagi na porę nocną dopuszczalna prędkość wynosiła 60 km/h. Kierujący M. wyjeżdżał z drogi podporządkowanej – ul. (...) – i poprzez przecięcie ulicy (...) chciał jechać w kierunku ulicy (...). Kierujący samochodem M. nie zauważył jadącego środkiem pasa powoda, wymusił pierwszeństwo w wyniku, czego doszło do wypadku.

W wyniku wypadku powód doznał otwartego złamania trzonu kości udowej lewej, doszło do oderwania skóry na całej powierzchni uda w obrębie tkanki podskórnej, powikłane martwicą całego oderwanego płata. Powód posiadał rozległe stłuczenie mięśni goleni lewej i dużą ranę szarpaną okolicy mięśnia trójgłowego łydki. Powstały rozległe zniekształcenia skóry i mięśni uda oraz podudzia z trwałymi uszkodzeniem układu żylnego i limfatycznego, co ujawnia się znacznym upośledzeniem funkcji całej kończyny dolnej lewej. Kończyna jest nieznacznie skrócona i posiada ograniczenie ruchomości w stawie kolanowym lewym. Uszkodzenie skóry i mięśni na dużej powierzchni, należy do uszkodzeń bolesnych – zwalczane przez cały czas leczenia. Intensywne bóle mogły utrzymywać się do 3 tygodni po urazie. Powód nie jest zdolny do pracy fizycznej oraz prac wymagających stania, szybkiego chodzenia lub biegania. Dalsze leczenie jest bardzo trudne, a z uwagi na przewlekłe zakrzepowe zapalenie naczyń żylnych leczenie interwencyjne musi być odroczone. Rokowanie jest niepewne, uszkodzenia układu żylnego i limfatycznego jest rozległe i nie ma możliwości przywrócenia utraconych funkcji ruchowych w sensie przywrócenia stanu poprzedniego. Przewlekłe, zakrzepowe zapalenie żył i zastój limfatyczny wpływa niekorzystnie na strukturę kostną i znacznym stopniu ogranicza sprawność ruchową kończyny. Dodatkowo występują zniekształcenia kształtów kończyny i trwałe zeszpecenie dużych fragmentów skóry. Trwały uszczerbek na zdrowiu wynosi 47 %.

Powód poddany był również kilkakrotnej hospitalizacji.

Powód z zawodu jest mechanikiem samochodowym, pracował jako kierowca.

Po wypadku ZUS wypłacał powodowi zasiłek chorobowy za okres od 2.09.2010 roku do 28.01.2011 roku.

Następnie powód otrzymywał z ZUS świadczenie rehabilitacyjne, za okres od 28.01.2011 roku do 25.05.2011 roku.

Powód w okresie objętym żądaniem pozwu na leki, środki opatrunkowe i środki higieniczne wydał 613,53 zł.

W związku z operacją plastyczną w N. powód jeździł tam na wizyty do poradni celem kontrolowania swojego zdrowia ponosząc koszty tych wizyt.

(...) S.A. w S. uznało szkodę powoda na kwotę 29 357,19 zł, lecz przyjęło jego 50 % przyczynienie się do wypadku, stąd wypłaciło powodowi kwotę 14 678,60 zł, w tym kwotę 12 500 zł tytułem zadośćuczynienia. Pozostała kwota to zwrot kosztów opieki, leków, dojazdów utraconego dochodu za lipiec i sierpień 2010 r.

Sąd uznał, że powództwo oparte na podstawie art. 822§ 1 k.c. w związku z art. 445 § 1 i 2 k.c. jest częściowo uzasadnione.

Zdaniem orzekającego Sądu nie budzi wątpliwości, iż pozwany ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za wypadek z dnia 31 lipca 2010 r. (...) S.A. w S. nie kwestionowała swojej odpowiedzialności co do zasady. W ocenie Sądu Okręgowego winnym zaistniałego wypadku jego kierujący samochodem M. – B. N., który nie zachował szczególnej ostrożności wyjeżdżając z drogi podporządkowanej i wymusił pierwszeństwo na powodzie, który poruszał się motocyklem na drodze z pierwszeństwem przejazdu. W wyniku tego zachowania kierującego samochodem M. doszło do zderzenia pojazdów i szkody po stronie powoda. B. N. posiadał polisę ubezpieczeniową OC w pozwanym towarzystwie, stąd (...) S.A. w S. ponosi odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 31 lipca 2010 r.

Powód swoim zachowaniem przyczynił się do powstania szkody, albowiem również naruszył zasady ruchu drogowego i poruszał się z niedozwoloną prędkością. Jak sam podawał poruszał się z prędkością 70 – 80 km/h, podczas gdy w tym miejscu po godzinie 22 można było poruszać się z prędkością 60 km/h.

Zgodnie z art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Zdaniem Sądu Okręgowego przyjęty przez pozwanego stopień przyczynienia się do powstania szkody – 50 % jest wygórowany i rażąco wysoki w stosunku do rzeczywistego przyczynienia się powoda do powstania szkody. Powód przekroczył prędkość o 10 - 20 km/h, tym samym zasadne jest zdaniem Sądu przyjęcie stopnia przyczynienia w wysokości 20 %.

Powód żądał zasądzenia na swoją rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Spór w tym zakresie dotyczył wysokości zadośćuczynienia, gdyż pozwany co do zasady uznawał zasadność tego roszczenia, lecz kwestionował wysokość wskazując na wypłacone kwoty jako odpowiednie do doznanych krzywd i przyjmując 50 % stopień przyczynienia.

Sąd badając szczegółowo wszelkie okoliczności sprawy, mając na uwadze art. 445 § 1 k.c. uznał, że kwota zadośćuczynienia przyznana przez pozwanego powodowi jest rażąco niska i nie uwzględniają w pełnym rozmiarze krzywd jakich doznał w związku z wypadkiem komunikacyjnym. Poziom obrażeń, długość leczenia, rehabilitacji, ból odczuwany w związku z obrażeniami, oszpecenie ciała uzasadniają przyznanie większej kwoty z tego tytułu.

W wyniku wypadku doszło do oszpecenia lewej kończyny dolnej, gdzie znajduje się znacznych rozmiarów blizna. Powód nie chce korzystać z basenu – choć przy stwierdzonych u niego dolegliwościach byłoby to wskazane – albowiem zobligowany jest do używania odzieży, która nie zasłania uda, a nie chce by osoby trzecie widziały blizny. Oszpecenie i jego rozmiar ewidentnie wpływa na rozmiar krzywdy.

Pomimo znacznego upływu czasu powód w dalszym ciągu odczuwa skutki wypadku, leczenie nie zostało zakończone i jest bardzo trudne, z uwagi na przewlekłe zakrzepowe zapalenie naczyń żylnych leczenie interwencyjne musi być odroczone. Rokowanie co do poprawy stanu zdrowia jest niepewne, uszkodzenia układu żylnego i limfatycznego są rozległe i nie ma możliwości przywrócenia stanu poprzedniego – sprzed wypadku.

Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, zdaniem Sądu Okręgowego kwota zadośćuczynienia należnego powodowi winna wynosić 120 000 zł. Tak ujęta kwota zrekompensuje powodowi doznaną krzywdę, uwzględnia jego młody wiek, stopień, intensywność i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, konieczność poddania się bolesnemu i długotrwałemu leczeniu, rehabilitacji, uwzględnia jednocześnie oszpecenie nogi jakiego powód doznał. Biorąc pod uwagę uszkodzenia ciała, czas występowania negatywnych skutków, w tym w przyszłości w ocenie Sądu kwota 120 000 zł stanowi sumę adekwatną. Tak ujętej kwoty nie sposób uznać za zawyżoną. Zasądzenie wyższej kwoty w ocenie Sądu jest niezasadne, albowiem powód posiada 47 % uszczerbek na zdrowiu, intensywne bóle utrzymywały się do 3 tygodni po urazie, proces leczenia postępuje i sprawność funkcji organizmu winna zostać przywrócona do stanu normalnego użytkowania.

W związku z ustalonym stopniem przyczynienia się powoda do powstania szkody – 20 % - Sąd Okręgowy zmniejszył o ten stopień należne mu zadośćuczynienie 120 000 zł – 24 000 zł (20% z 120 000 zł) = 96 000 zł. Jednocześnie ustalił, iż na etapie postępowania likwidacyjnego, pozwany dobrowolnie na rzecz powoda wypłacił kwotę 12 500 zł tytułem zadośćuczynienia. O powyższą kwotę należało według Sądu zmniejszyć należne powodowi zadośćuczynienie. Tym samym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 83 500 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 lipca 2011 r. do dnia zapłaty.

Żądanie zasądzenia odsetek znajduje oparcie w art. 481 § 1 i 2 k.c. Powód domagał się zasądzenia odsetek od dnia wniesienia pozwu – tj. od dnia 14 lipca 2011 r.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Powód przedstawił rachunki (k.39-56) z których wynika, że zakupił środki

opatrunkowe i higieniczne za kwotę 613,53 zł. Biorąc pod uwagę opinię biegłych, doznane przez powoda uszkodzenia ciała uzasadniają w ocenie Sądu Okręgowego zasądzenie powyższej kwoty. Rozległa rana uda winna być utrzymywana w warunkach sterylnych, powód zmuszony został do zintensyfikowanej dbałości o higienę, co uzasadnia powyższe zakupy.

Jednocześnie powód domagał się zwrotu kosztów dojazdu do N., S. oraz szpitala i przychodni w G. W.. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zasługuje na uwzględnienie żądanie zwrotu przejazdu taksówką.

Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd z tytułu zwrotu kosztów dojazdu zasądził kwotę 711,06 zł.

Powód domagał się zwrotu kosztów wizyt lekarskich i wykonania badań (k.75-76) na łączną kwotę 207 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego powyższe kwoty należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda. W świetle opinii biegłych uzasadnione było odbycie wizyt u lekarza chirurga oraz wykonanie badań laboratoryjnych. Powód oczekiwał szybkiej pomocy i nie mógł czekać na wyznaczenie wizyty u lekarza w ramach kontraktu z NFZ, tym bardziej, iż z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż czas oczekiwania na przyjęcie na wizytę jest dość długi.

Sąd na podstawie art. 444 § 2 k.c. zasądził związaną ze skutkami wypadku utratę zarobków stanowiącą różnicę między minimalnym wynagrodzeniem, a otrzymywanymi świadczeniami za okres od 2.09.2010 r. do 25.05.2011 r. w kwocie 2 024,62 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 3 556,21 zł (613,53 zł + 711,06 zł + 2024,62 zł + 207 zł).

Żądanie zasądzenia wyższych kwot jako niezadane zdaniem Sądu należało oddalić.

Powód domagał się na podstawie art. 189 k.p.c. ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku na przyszłość.

Zdaniem Sądu powód nie wykazał, że posiada interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za skutki które mogą powstać w przyszłości. Powód – jeżeli ujawnią się nowe szkody, w tym niemajątkowe – będzie miał możliwość wytoczenia powództwa o nie, tym samym nie ma interesu prawnego w żądaniu ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

Powód wygrał proces w 64 % i w tym zakresie na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 100 k.p.c. Sąd zasądził na jego rzecz od pozwanego zwrot kosztów procesu.

Wzajemna kompensacja roszczeń w zakresie zwrotu kosztów procesu powoduje, że pozwany powinien zwrócić powodowi kwotę 2 577,37 zł. Zgodnie z art. 113 ust. 1 u.k.s.c. Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. kwotę 2624,41 zł, a od powoda kwotę 152,67 zł.

Wyrok zaskarżył pozwany.

Zaskarżył go częściowo tj. w zakresie pkt II co do kwoty 711,24 złotych.

Wyrokowi powyższemu zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 362 kodeksu cywilnego poprzez jego niezastosowanie w stosunku do przyznanej powodowi kwoty odszkodowania.

W oparciu o powyższe, wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego orzeczenia w części tj. pkt II wyroku przez zasądzenie na rzecz powoda kwoty 2.844,97 zł i oddalenie powództwa w pozostałej części, ewentualnie uchylenie wyroku sądu I instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania;

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed sądem I instancji;

3. zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych przed sądem II instancji.

Powód wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego jest zasadna.

Przedmiotem zaskarżenia jest jedynie kwota 711,24 złotych zasądzona na rzecz powoda w pkt II wyroku w ramach ogólnej kwoty odszkodowania w wysokości 3556,21 złotych na podstawie art. 442 §1 i 2 k.c. Pozwany w apelacji nie kwestionuje zasądzonej kwoty co do zasady, podnosi jednak zasadnie, że kwota ta na podstawie art. 362 k.c. powinna również ulec obniżeniu o 20 % wskutek przyczynienia się powoda do skutków wypadku.

Sąd I instancji dzieląc co do zasady zarzuty pozwanego odnośnie przyczynienia się do powstania wypadku i jego skutków (nadmierna prędkość w chwili zdarzenia) uznał, że uzasadnionym będzie określenie tego przyczynienia na 20 %, kwestionując zarazem podnoszoną przez pozwaną wysokość przyczynienia w wysokości 50 %. Zgodnie z art. 362 k.c. Sąd I instancji zasądzając kwotę zadośćuczynienia na podstawie art. 445 §1 k.c. uwzględnił to przyczynienie obniżając wysokość należnej z tego tytułu kwoty o 20 % (pkt I wyroku). Sądowi temu umknęło jednak również konieczność przy tak ustalonym przyczynieniu się powoda, uwzględnienie tego przy zasądzeniu odszkodowania na rzecz powoda na podstawie art. 444 § 1 i 2 k.c. (zaskarżony pkt II wyroku). Sąd I instancji zasądzając bowiem ogólną kwotę odszkodowania w kwocie 3556,21 złotych przyczynienia się powoda nie uwzględnił.

Zasadnie wskazuje skarżący, że przy ustalaniu przyczynienia się strony, przy zasądzeniu określonych kwot na jej rzecz należy przyczynienie to uwzględnić do wszelkich roszczeń związanych z powstałą szkodą, niezależnie od tego czy szkoda ta jest niemajątkowa (art. 445§1 k.c.) czy też majątkowa (art. 444 §1 i 2 k.c.). Wbrew twierdzeniom powoda ujętym w odpowiedzi na apelację istotnym dla sprawy jest wysokość przyczynienia ustalona przez sąd, a nie przez pozwanego, które to przyczynienie powinno być konsekwentnie stosowane przy wszelkich roszczeniach dotyczących szkody. Marginalnie wskazać tutaj należy, że pozwany wypłacając kwoty powodowi w postępowaniu likwidacyjnym (50 %) przyjął je do wszystkich roszczeń – majątkowych i niemajątkowych (k-33-36 akt).

Uznając zatem apelację pozwanego za zasadną Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w pkt II na podstawie art. 386§1 k.c., obniżając zasądzoną w nim kwotę 3556, 21 złotych o wysokość przyczynienia 20 % tj. kwotę 711,24 złotych do kwoty 2844,97 złotych.

Zgodnie z art. 98 k.p.c. i art. 100 k.p.c. uzasadnionym, co do zasady byłoby zmiana orzeczenia o kosztach w postępowaniu przed Sądem I instancji wobec uwzględnienia apelacji.

Sąd Apelacyjny mając na uwadze art. 100 k.p.c. odstąpił od tej zmiany mając na uwadze, że po uwzględnieniu apelacji stosunek całości wygranych roszczeń przez powoda do kwoty uwzględnionej w apelacji jest minimalny i wynosi 0,44 %.

W całości natomiast ulegają uwzględnieniu koszty postępowania apelacyjnego w kwocie 171 złotych (36 złotych opłat sądowa od apelacji + 135 złotych koszty zastępstwa pozwanego za II instancję) na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 6 pkt 2 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1348 ze zm.)

E. Skotarczak W. Kaźmierska D. Jeziarska